

KÜLTÜREL ORTAKLIKLARIN İKİNCİ/YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

Araştırma Makalesi

Şeyma KÖKCÜ* / Mahmut DELEN**

Geliş Tarihi: 12.02.2025 | **Kabul Tarihi:** 27.06.2025 | **Yayın Tarihi:** 25.12.2025

Özet: Bu çalışma, ikinci dil olarak (D2) Türkçe öğrenen bireylerin kendi kültürleri ile hedef dil kültürü olan Türk kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkların dil öğrenme süreçlerine etkisini incelemektedir. Araştırma, İstanbul'daki bir halk eğitim merkezinde B1 düzeyinde Türkçe öğrenen 26 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenine sahip bu çalışmada açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu kullanılmış ve veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Katılımcıların kültür tanımlarında hem somut (yemek, kıyafet, bayramlar) hem de somut olmayan (değerler, inançlar, gelenekler) öğelere yer verdikleri görülmüştür. Misafirperverlik, aile yapısı ve dini uygulamalar gibi konularda ortak kültürel unsurların fark edilmesi, öğrencilerin Türkçeye karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlamıştır. Öte yandan, dilbilgisi, toplumsal normlar ve iletişim tarzlarındaki farklılıklar, bazı öğrenciler için öğrenme sürecini zorlaştırmıştır. Ancak bu zorlukların öğrencilerin öğrenme stratejilerini yeniden yapılandırılmalarına ve kültürel farkındalık geliştirmelerine olanak tanıdığı görülmektedir. Bulgular, kültürel benzerliklerin özellikle kelime öğrenimi, iletişim becerileri ve motivasyon üzerinde olumlu etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlara ek olarak katılımcıların, hedef dil toplumu ile kurdukları sosyal ilişkiler sayesinde dilsel yeterliklerinin geliştiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, öğretim materyallerinde kültürel içeriklere daha fazla yer verilmesini, sınıf içinde kültürlerarası etkileşimi teşvik eden uygulamaların artırılmasını ve öğrencilerin hedef kültürle doğrudan temas kurabilecekleri deneyimlerin sağlanmasını önermektedir. Araştırma bulguları, kültürün dil öğrenme sürecinde yalnızca destekleyici değil yönlendirici bir rol üstlendiğini de göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil öğrenme stratejileri, ikinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kültürel benzerlikler, kültürlerarası farkındalık, öğrenici motivasyonu.

THE EFFECT OF CULTURAL SIMILARITIES ON TEACHING TURKISH AS A SECOND/FOREIGN LANGUAGE

Research Article

Received: 12.02.2025 | **Accepted:** 27.06.2025 | **Published:** 25.12.2025

Abstract: This study investigates the impact of cultural similarities and differences between learners' native cultures and Turkish culture on the process of acquiring Turkish as a second language. The research was conducted with 26 B1-level Turkish learners enrolled at a public education center in Istanbul. Adopting a qualitative research design, data were collected through an open-ended questionnaire and analyzed using content analysis. The participants' definitions of culture included both tangible elements (e.g., food, clothing, holidays) and intangible components (e.g., values, beliefs, and traditions). Shared cultural traits such as hospitality, family structure, and religious practices were found to contribute to learners' positive attitudes toward Turkish and their increased engagement in the language learning process. On the other hand, differences in grammatical structures, social norms, and communication styles presented challenges for some learners. However, these challenges encouraged them to adapt their learning strategies and fostered greater cultural awareness. The findings highlight that cultural similarities have a particularly positive effect on vocabulary acquisition, communicative skills, and learner motivation. Moreover, learners reported improvements in linguistic competence through their social interactions with Turkish speakers. Based on these results, the study recommends integrating a broader range of

* Dr. Öğr. Üyesi; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı; seyma.kokcu@gop.edu.tr 0000-0002-0043-1076

** Dr. Öğr. Üyesi; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü; mahmut.delen@gop.edu.tr 0000-0002-7332-6971

cultural content into instructional materials, promoting intercultural communication activities in the classroom, and offering learners experiential opportunities to engage with the target culture. Ultimately, the research demonstrates that culture plays not just a supportive but also a guiding role in the process of language acquisition. It emphasizes that culturally responsive teaching can enhance both linguistic and intercultural competence in learners of Turkish as a foreign language.

Keywords: Cultural similarities, intercultural awareness, language learning strategies, learner motivation, teaching Turkish as a second/foreign language.

Giriş

Kültür ve dil arasındaki ayrılmaz bağ, ikinci dil öğreniminde uzun zamandır tartışılan bir konu olmuştur. Dil, insan zihnini anlama ve aktarmada bir araç olarak kullanılmış, toplum, dil ve kültür, birbirinden bağımsız olarak düşünülemeden ve birbirini etkileyen kavramlar olarak ele alınmıştır (Yaman, 2023). Jiang (2000, s. 328), dili “organizmanın eti”; kültürü ise “kanı” olarak tanımlayarak bu iki unsurun ayrılmaz bir bütün oluşturduğunu vurgulamıştır.

Dil öğrenimi, yalnızca dilbilgisel kuralların öğrenilmesini değil aynı zamanda dilin konuşulduğu toplulukların kültürel bağlamlarını anlamayı da gerektirir. Ancak yabancı/ikinci dil (D2) olarak Türkçe öğretiminde kültürel unsurların öğrencilerin dil öğrenme süreçleri üzerindeki etkisine dair yapılan çalışmalar sınırlıdır.

Mevcut alan yazını, kültürel öğelerin dil öğretiminde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin Demir ve Açık (2011), ders kitaplarında kültürel öğelerin bulunmasının gerekliliğini vurgulamış, Kalenderoğlu ve Çekici (2017), Türk filmlerinin kültürel aktarımı desteklemedeki rolünü araştırmıştır. Bununla birlikte kültürel benzerlikler ve farklılıkların D2 Türkçe öğrenen bireylerin dil edinim sürecini nasıl etkilediğine yönelik çalışmalar yetersiz kalmaktadır. Özellikle bireylerin kendi kültürleri ile hedef kültür arasındaki benzerlik ve farklılıkların öğrenme süreçlerini nasıl şekillendirdiğini anlamaya yönelik daha ayrıntılı bir inceleme ihtiyacı vardır. Bu bağlamda kültürlerarası etkileşimin bireylerin dil öğrenme motivasyonları ve stratejileri üzerindeki etkisini araştırmak büyük önem taşımaktadır.

Dil öğretiminde kültürün rolü üzerine yapılan araştırmalar, bu konunun yalnızca dilbilgisi yeterliliği ile değil, aynı zamanda kültürel farkındalık ve empati geliştirme açısından da kritik bir önemi haiz olduğunu göstermektedir (Kramsch, 2012; Sercu, 2006). Sarıçoban ve Çalışkan’ın (2011) çalışması, kültürel bilginin dil öğrenimini desteklediğini ve bu bilgilerin öğrenciler tarafından özellikle iletişimsel bağlamda değerli bulunduğunu ortaya koymuştur. Durmuş (2019, s. 54) ise kültürel öğelerin öğrenim materyallerine uyarlanmasının, öğrencilerin motivasyonunu artırdığını ve hedef dile olan bağlılıklarını güçlendirdiğini belirtmiştir. Ancak bu çalışmalar genellikle belirli materyallere veya tekil kültürel öğelere odaklanmış olup kültürel benzerlik ve farklılıkların öğrenci stratejileri ve motivasyonları üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde inceleme konusu etmemiştir.

1. İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Kültür

Kültür, farklı disiplinler tarafından çeşitli bakış açılarıyla tanımlanmıştır. Bates ve Plog, kültürü, “Paylaşılan değerler, inançlar ve gelenekler sistemi” olarak tanımlamıştır (akt. Bayyurt, 2011, s. 31). Günümüzde ise kültür, daha dinamik bir kavram olarak görülmekte,

değişen ve sürekli etkileşim içinde olan bir yapı olarak ele alınmaktadır (Bayyurt, 2011, s. 31).

Kramsch (2012, s. 1-2), dil öğretiminde kültürün işlevini “büyük K kültürü” ve “küçük k kültürü.” olarak incelemekte; buna göre büyük K kültürü, hedef dilin edebiyatı, kurumları, sanatı ve tarihiyle ilgilenirken küçük k kültürü ise 1980’lerden itibaren iletişimin sosyal bağlamına verilen önemin artmasıyla kültür kavramındaki değişiklikleri ifade etmektedir.

Bu bağlamda küçük k kültürü, ana dili konuşurlarının davranış biçimleri, yeme alışkanlıkları, iletişim tarzları, düşünce yapıları ve değerlerini kapsar (Kramsch, 2013, s. 65). Bu doğrultuda, öğretmenlerin ana dili konuşurlarının dil kullanımına ilişkin sosyokültürel doğruluk normlarını modelleme ve rol yapma yoluyla öğrencilere aktarmaları beklenir. Bu kültürel unsurlar, genellikle başlangıç ve orta seviyedeki öğrencilere öğretilmektedir (Durmuş, 2019, s. 71). Ayrıca Kramsch (2013), kültürü bir söylem olarak ele almakta ve bir sosyal grubun üyelerinin belirli bir bağlamda yaşadıkları söylem temelli deneyimlere atfettikleri anlamlar bütünü olarak tanımlamaktadır (s. 69). Yani kültür, bir toplumun üyelerinin belirli bir bağlamda paylaştıkları ve deneyimledikleri dilsel ve iletişimsel pratikler aracılığıyla şekillenen, sürekli olarak yeniden yorumlanan bir anlamlar bütünüdür. Bu bağlamda, dil öğretimi/öğrenimi açısından kültür, sadece ezberlenmesi gereken bilgi (örneğin gelenekler, yemekler ya da bayramlar) değil dilin kullanıldığı bağlamlarda ortaya çıkan, etkileşim yoluyla şekillenen bir anlam üretme sürecidir.

Dil ile kültür arasındaki ilişkinin dil öğretimine yansmasıyla birlikte dil öğreniminin amacı yalnızca iletişimsel yeteneklerin geliştirilmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda öğrencilerden öğrencilere kültürlerarası yetkinlik kazandırmaları da beklenir hale gelmiştir (Sercu, 2006, s. 55). Kültürlerarası yeti, bireylerin kültürel farklılıklarla ilgili deneyimlerini doğru bir biçimde analiz etmelerini ve kültürel çeşitliliğin mevcut olduğu ortamlarda başarılı olabilmelerini ifade eder (Bennet’tan aktaran Cushner ve Chang, 2015, s. 167). Kültürel farkındalık arttıkça dil kullanıcıları, başka kültürlerle uygun davranışlar sergileyebilme becerisini geliştirirler (Cushner & Chang, 2015, s. 167).

Durmuş (2019, s. 54-55), kültürel çeşitliliği ele alarak dil öğretim sınıflarında dört farklı kültürün bulunabileceğini öne sürmektedir. Bunlar, hedef kültür, uluslararası kültür, kültürel tarafsızlık ve öğrenci kültürüdür. Çalışmada hedef dilin kültürünün öğretim materyallerinde yer alması gerektiği, özellikle “ulusal düzeyde yaygın kıyafetler, yeme-içme alışkanlıkları, eğlenme, dinlenme ve çalışma ile ilgili unsurların” sunulabileceği belirtilmektedir. Ancak yerel farklılıkları yansıtan öğelerden kaçınılması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel içeriklerin seçiminde standart bir ölçeğin olmaması önemli bir eksiklik olarak görülmekte ve bu eksiklik ders materyallerinde belirgin bir şekilde gözlemlenmektedir. Çalışmanın öneriler kısmında ilk olarak, hedef dildeki günlük yaşama katılım için bilinen kültürel unsurların göz önünde bulundurulması; ikinci olarak ise “tarihi önemi olan ancak günümüzde sınırlı yeri bulunan” unsurların süreçte yer alması gerektiği ifade edilmektedir. Son olarak, “yerel kültür unsurlarından otantik ve turistik değeri olan ilginç içeriklerin” derslerde kullanılması gerektiği savunulmaktadır.

Uluslararası veya popüler kültürler, çok dilli sınıflarda hedef dilin kültürünün dışında kalan kültürler olarak ortaya çıkarken tek dilli sınıflarda bu kültürler, öğrenci ve hedef dil kültürü dışındaki kültürel içerikler olarak görülmektedir. Kültürel tarafsızlık ise doğa, sağlık ve teknoloji gibi her kültüre özgü olmayan temaları ifade eder. Bu tür temaların sınıf içinde çatışma yaratma olasılığının daha düşük olduğunu ve buna mukabil anlaşılabilirliğinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Öğrenci kültürü veya kaynak kültür ise sınıfın dil yapısına göre değişir. Tek dilli sınıflarda, öğrencilerin kültürel geçmişleri benzer olduğunda öğrenci kültürü, öğretim sürecinin bir parçası olabilir. Bu bağlamda öğrenciler hedef kültürle kaynak kültür arasındaki benzerlik ve farklılıkları inceleyebilirler. Tek dilli sınıflarda öğrenci kültürünün öğretim sürecine dâhil edilmemesi, öğrencilerin kendi kültürlerinin yok sayıldığını ve hedef dilin kültürüne karşı küçümseyici bir tutum sergilendiğini düşünmelerine yol açarak dil öğrenme motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. Buna karşın çok dilli sınıflarda öğrenciler kendi kültürlerinden öğeler sunarak kültürlerarası farkındalığı artırma potansiyeline sahip olsalar da, sınıftaki kültürel çeşitliliğin aynı zamanda mikroagresif tutumlara zemin hazırlama riski taşıması nedeniyle öğrenci kültürü sürece her zaman dâhil edilmeyebilir (Durmuş, 2019, ss. 56-57).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürün rolü üzerine yapılan pek çok çalışma mevcuttur. Demir ve Açık (2011) ders kitaplarında kültürel öğelerin bulunmasının gerekliliğini vurgulamış; Orhun, Hitit ve Gökkuşluğu dil öğretim setlerini inceleyerek bu kitaplarda kültürel unsurların nasıl yer aldığını analiz etmiştir. Boylu (2014) ve Boylu ve Başar (2018) ise Türk ile Fars kültürleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları inceleyerek bu kültürel öğelerin İran'da Türkçe öğretimi sürecine nasıl entegre edilebileceğine dair önerilerde bulunmuşlardır. Seymen ve Tok (2015) ise ileri düzeydeki yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçedeki deyim ve diğer kültürel dil öğeleriyle ilgili karşılaştıkları zorlukları araştırmıştır.

1.1. Öğrenci İnançları

Uygulamalı dilbilimciler arasında öğrenme davranışları üzerinde önemli bir etkisi olduğuna inanılan dil öğrenme inançları (Dörnyei ve Ryan, 2015), uzun zamandır araştırma konusu edilmiştir. İkinci dil edinimi üzerine yapılan çalışmalar, dil öğrencilerinin tutumlarını, motivasyonlarını ve davranışlarını etkileyen ön kabullerle dil öğrenme sürecine yaklaştığını ve bu inançların öğrenme sürecini etkilediğini göstermektedir (Horwitz, 1988; Kern, 1995; Peng, 2011; Sakui ve Gaies, 1999) Bu bağlamda gerçekleştirilen pek çok çalışma, farklı kültürler, hedef diller, akademik ortamlar, yaş grupları ve öğrenme aşamaları arasında öğrenciler ve öğretmenlerin sahip olduğu inançları belirlemeyi ve sınıflandırmayı hedeflemiştir (Chavez, 2007; Diab, 2006; Horwitz, 1999; Lou & Noels, 2017; Peacock, 2001; Peng & Woodrow, 2010; Tanaka & Ellis, 2003). Tanaka ve Ellis (2003), Horwitz'in (1988) BALLI anketiyle 15 haftalık yurtdışı programına katılan 166 Japon öğrencinin İngilizce öğrenimine dair inançlarını incelemiştir. Analitik ve deneyimsel dil öğrenimi, öz yeterlik ve güven alanlarında önemli değişimler tespit edilmiştir. En büyük değişim öz yeterlik ve güvende görülse de bu değişimlerin dil yeterliliği artışıyla anlamlı bir ilişkisi bulunmamıştır.

Sarıçoban ve Çalışkan (2011) tarafından yürütülen çalışma, öğrencilerin hedef kültüre yönelik inançları ile dil gelişimleri arasındaki güçlü ilişkiyi vurgulayarak kültürel öğrenmeye karşı olumlu tutumların dil öğrenimini destekleyebileceğini göstermektedir. Kültürel bilgiyi değerli bulan öğrenciler, bu bilgilerin özellikle ev yaşamı, kişilerarası ilişkiler, iletişimsel uygulamalar ve gelenekler gibi kültürel unsurlar derslere entegre edildiğinde, dilin anlaşılmasını zenginleştirdiğine inanmışlardır. Bu inançlar, öğrencilerin gerçek materyaller, videolar ve görseller gibi deneysel öğrenme yöntemlerini tercih etmelerine yol açmış, bu da kültürel öğrenmeyi daha ilgi çekici ve etkili hale getirmiştir. Ayrıca çalışmada kültürel unsurların dil öğreniminin erken aşamalarından itibaren entegre edilmesinin, öğrencilerin motivasyonunu ve olumlu tutumlarını güçlendirdiği, onları kendi öğrenme süreçlerinde daha aktif bir rol üstlenmeye teşvik ettiği ortaya konulmuştur. Bu bulgu, kültürel farkındalık ile öğrenci inançları arasındaki dinamik etkileşimi vurgulayarak hedef kültüre daha güçlü bir bağ kurulmasının hem dil hem de kültürel yeterliliği desteklediğini göstermektedir.

Bir başka çalışmanın bulguları (Amuzie ve Winkie, 2009), öğrenci inançları ile hedef kültür arasındaki dinamik ilişkinin dil gelişimini nasıl şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Çalışmada öğrencilerin hedef kültüre maruz kalmaları, öğretmenlere olan bağımlılıklarından ziyade dil öğreniminde kendi çabalarının önemini giderek daha fazla fark etmelerini sağlayarak inançlarında önemli bir değişime neden olmuştur. Kültürel farklılıklar, özellikle ABD sınıflarındaki kolaylaştırıcı bir yaklaşımla aktif katılım ve akran etkileşimini teşvik eden öğretim uygulamaları, öğrencilerin kendi ülkelerindeki daha öğretmen merkezli uygulamalarla tezat oluşturarak inanç sistemlerini yeniden şekillendirmiştir. Bu kültürel değişim, öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme ve kişisel sorumluluk konularına odaklanmalarını sağlamıştır. Ayrıca ana dili konuşurlarıyla sınırlı etkileşim gibi kültürel ve sosyal entegrasyon zorlukları, öğrencilerin beklentilerini yeniden değerlendirmelerine ve kültürün öğrenme stratejileri ve öz yeterlik üzerindeki etkisini kabul etmelerine neden olmuştur. Bu bulgular, öğrenci inançlarının durağan olmadığını, aksine hedef kültürle etkileşim yoluyla geliştiğini ve kültürel etkileşim ile daha üretken ve bağımsız öğrenme davranışlarının gelişimi arasındaki ilişkiyi vurgulamaktadır.

Genç ve Bada'nın (2005) yürüttüğü çalışma ise öğrencilerin hedef kültürle ilgili inançlarının dil öğrenme deneyimlerini önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur. Kültür dersi, öğrencilerin kendi kültürleri ve hedef kültür hakkında farkındalıklarını artırmalarına yardımcı olmuştur. Katılımcıların yaklaşık %70'i kültürel farkındalıklarının arttığını belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %75'i hedef kültüre yönelik tutumlarında olumlu bir değişim gözlemlediklerini ifade etmiş, bu da dersin motivasyon artırıcı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, kültür öğrenmenin sadece dil öğretim becerilerini zenginleştirmekle kalmayıp aynı zamanda hedef toplum hakkında değerli bilgiler sunduğunu ve bu bilgilerin İngilizce ve Amerikan kültürleri hakkında soruları yanıtlamalarına yardımcı olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kültür dersinin, gerçek yaşam örnekleri sunarak dil bilgisi öğretiminde onlara yardımcı olacağını ve iletişimsel yeterliliklerini artıracığını hissetmişlerdir çünkü kültürel bilgi etkili iletişim için gereklidir. Ders ayrıca kültürel bilginin bağlamda kullanılan belirli terimleri anlamayı kolaylaştırarak öğrencilerin kelime dağarcığını genişletmelerine katkı sağlamıştır. Son olarak, birçok

öğrenci, kültürel bilgilerinin Birleşik Krallık veya ABD'yi ziyaret etmeleri durumunda daha kolay adapte olmalarına yardımcı olacağını hissetmiş ve kültürel öğrenmenin dil edinimindeki pratik faydalarını vurgulamıştır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, D2 olarak Türkçe öğrenen bireylerin kendi kültürleri ile Türk kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkların dil öğrenim sürecindeki etkilerini incelemektir. Özellikle bu benzerlik ve farklılıkların öğrencilerin dil öğrenme stratejileri ve motivasyonları üzerindeki etkileri analiz edilerek, Türkçe öğretiminde kültürel unsurların daha etkili bir şekilde nasıl dâhil edilebileceğine dair öneriler sunulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın temel sorusu, “D2 olarak Türkçe öğrenen bireylerin kendi kültürleri ile Türk kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıklar, onların dil öğrenme motivasyonlarını ve öğrenme stratejilerini nasıl etkilemektedir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın yalnızca Türkçe öğretimine değil aynı zamanda kültüre duyarlı dil öğretim tasarımlarına da katkı sağlaması beklenmektedir.

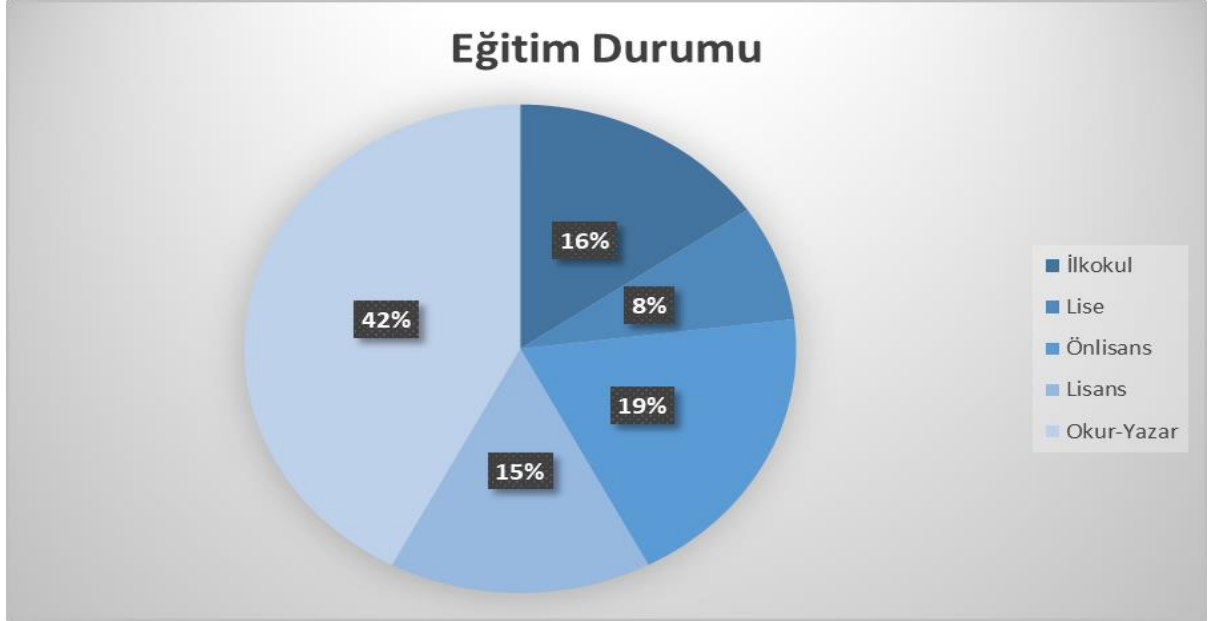
3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

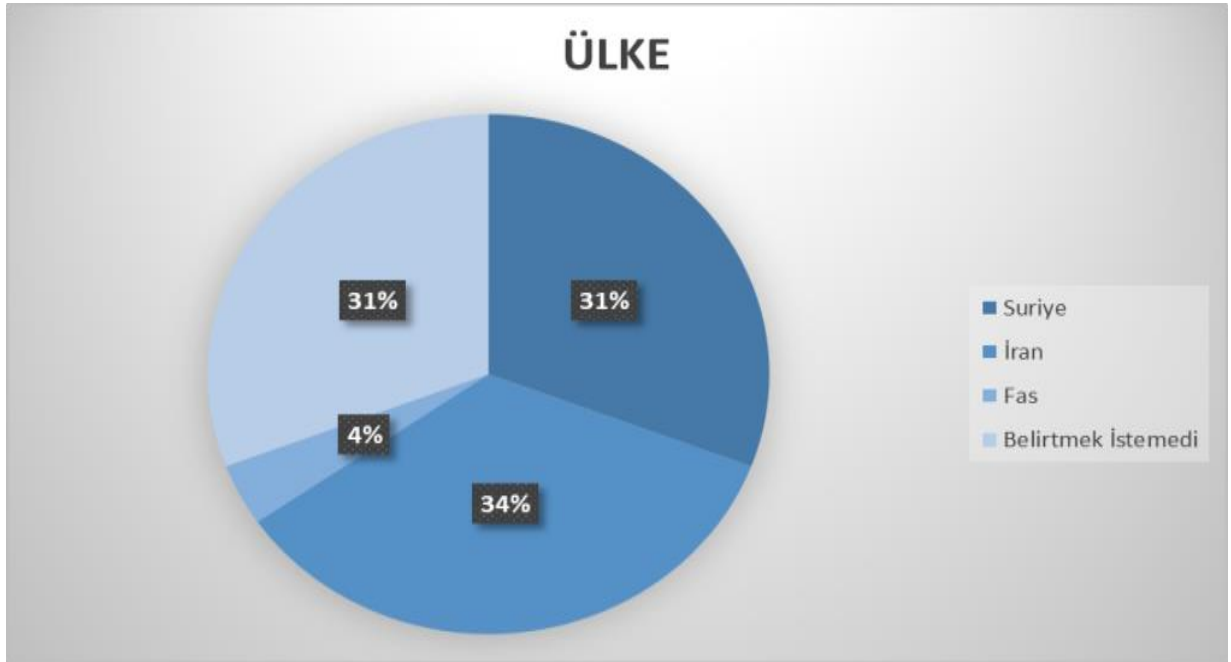
Bu çalışma, betimsel nitel bir çalışma niteliği taşımaktadır. Araştırma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Etik Kurulundan alınan izin doğrultusunda yürütülmüştür. Araştırmada açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırmada, katılımcıların kültür ile ilgili algıları, kendi kültürleri ve Türk kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları, bu benzerliklerin dil öğrenim sürecine etkileri ve kültürel öğelerin öğrenim stratejileri üzerindeki etkileri incelenmiştir.

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme ile ulaşılan İstanbul'da bir halk eğitim merkezinde Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki 26 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılara ilişkin detaylı bilgi aşağıdaki şekillerde sunulmuştur.

Şekil 1*Katılımcıların Eğitim Durumu*

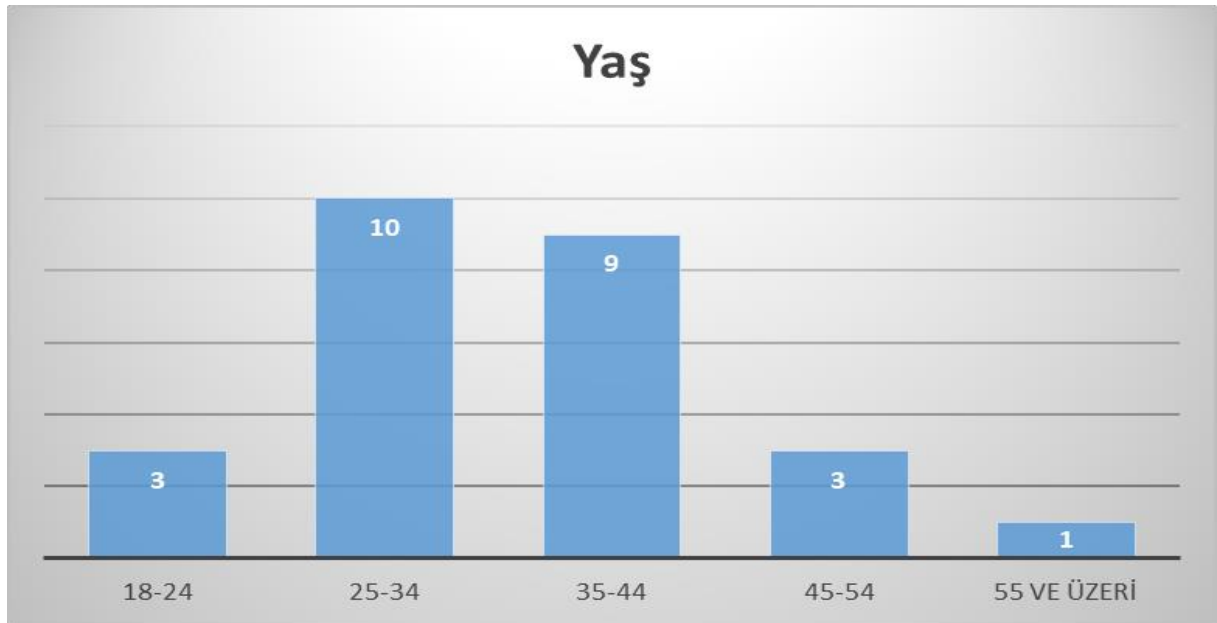
Katılımcıların eğitim düzeylerinin ilkokuldan lisans seviyesine kadar çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Bu durum, dil öğrenme sürecinde bireylerin farklı eğitim geçmişlerinden geldiklerini ve bu çeşitliliğin öğrenme stratejilerine yansiyabileceğini göstermektedir.

Şekil 2*Katılımcıların Kendi Ülkeleri*

Katılımcıların büyük çoğunluğunu Suriye, İran ve Fas kökenli bireyler oluşturmaktadır. Bu ülkelerin kültürel yapılarının Türk kültürüyle olan benzerlikleri, çalışmanın kültürel ortaklıklar bağlamında anlamlı veriler üretmesini sağlamaktadır.

Şekil 3*Katılımcıların Meslekleri*

Katılımcılar farklı meslek gruplarına mensuptur. Esnaftan mühendisliğe, öğretmenlikten sağlık alanlarına kadar geniş bir yelpaze mevcuttur. Bu mesleki çeşitlilik, katılımcıların kültürel algılarında ve dil öğrenme motivasyonlarında farklılaşmalara neden olabilir.

Şekil 4*Katılımcıların Yaşları*

Katılımcıların yaş dağılımı geniş bir aralık göstermektedir. Bu dağılım, yaşın kültürel farkındalık ve dil öğrenme sürecine etkisini değerlendirmek açısından çalışmaya önemli bir boyut kazandırmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu vasıtası ile toplanmıştır. Görüşmede yöneltilen sorular şu şekilde sıralanmıştır:

1. Kültür deyince aklınıza ne gelmektedir? Birkaç cümle ile ifade ediniz.
2. Kendi kültürünüz ile Türk kültürünü kıyaslayabilir misiniz?
3. Kendi kültürünüzle Türk kültürü arasında sizce ortaklık var mıdır? Kültürel ortaklıkların olduğunu düşünüyorsanız aklınıza gelen önemli kültürel ortaklıkları kısaca ifade eder misiniz?

(Bu soruya hayır cevabı verenler, 4 ve 5. soruları cevaplamayacaktır).

4. Bahsettiğiniz kültürel ortaklıklardan hangisi veya hangilerinin Türkçe öğrenmenize etkisinin olduğunu düşünüyorsunuz? Olumlu ve/veya olumsuz taraflarını ifade eder misiniz?
5. Türkçe öğrenirken dil öğreniminin hangi safhalarında kültürel ortaklıkların etkisini hissettiniz?
6. Ekleme veya önermek istediğiniz başka bir şey var mıdır?

3.4. Veri Toplama ve Analiz Süreci

Görüşmenin uygulaması, katılımcılara Türkçe öğreten öğretici tarafından yapılmıştır. Görüşme formu, ders esnasında öğrencilere dağıtılmış ve süre sınırı olmaksızın yanıtlarını yazarak tamamlamaları istenmiştir. Anlaşılmayan kısımlar ise öğreticileri tarafından veri toplama safhasında izah edilerek cevap vermeleri kolaylaştırılmıştır.

Verilerin analizi, nitel araştırma desenlerinden biri olan içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Analizde verilen cevaplar, sorular aracılığı ile kategori ve kodlara ayrılmıştır.

4. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen ana bulgular, çalışmanın araştırma sorularına uygun şekilde kategorize edilerek sunulmuştur. Araştırma, katılımcıların kültür algılarını, kendi kültürleri ile Türk kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları, bu unsurların Türkçe öğrenim sürecine etkilerini ve kültürel ortaklıkların dil öğrenim sürecinde hangi alanlarda daha fazla etkili olduğunu ortaya koymayı hedeflemiştir. Elde edilen bulgular, katılımcıların dil öğrenim süreçlerinde kültürel unsurların oynadığı rolü anlamak açısından önemli ipuçları sağlamıştır. Katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtların tümü Ek 1’de sunulmuştur.

Görüşme Sorusu 1: Katılımcıların Kültür Tanımı

Katılımcılar kültürü hem somut hem de soyut unsurlarla tanımlamıştır. Yemek, kıyafet ve gelenekler gibi somut öğeler, misafirperverlik ve aileye saygı gibi soyut değerlerle birlikte öne çıkmıştır. Bu tanımlar, kültürel unsurların bireylerin kimlik algısındaki önemini vurgulamaktadır.

Örnekler:

“Değer, inanç, norm, sanat, dil, gelenek, ritüel, yaşam tarzı.” (Katılımcı 6)

“*Yemek, kıyafet, örf, adet.*” (Katılımcı 1)

Görüşme Sorusu 2: Ana Kültür ve Türk Kültürü Arasındaki Benzerlikler

Katılımcılar, Türk kültürü ile kendi kültürleri arasında çoğunlukla dini uygulamalar (örneğin, Ramazan ve Kurban Bayramı), misafirperverlik ve yemek alışkanlıkları gibi ortak noktalar bulmuştur. Bu benzerlikler, öğrencilerin dil öğrenim sürecine daha kolay adapte olmasını sağlamıştır.

Örnekler:

“*Ramazan ve Kurban Bayramı çok benziyor.*” (Katılımcı 1)

“*Misafirperverlik, yemekler, aile değerleri.*” (Katılımcı 6)

Görüşme Sorusu 3: Ana Kültür ve Türk Kültürü Arasındaki Farklılıklar

Katılımcılar, sosyal normlar, giyim tarzları ve dil gibi alanlarda çeşitli farklılıklar gözlemlemiştir. Bu farklılıklar bazı durumlarda öğrenme sürecinde engel yaratabilmektedir.

Örnekler:

“*Türklerin eve ayakkabıyla girmemesi, geldiğimiz yerde girilmesi.*” (Katılımcı 17)

“*Dil, coğrafya, etnik çeşitlilik, mimari ve sanat.*” (Katılımcı 6)

Görüşme Sorusu 4: Kültürel Ortak Noktalar ve Dil Öğrenim Sürecine Katkısı

Katılımcılar, ortak kelimeler ve benzer kültürel referansların Türkçe öğrenimini kolaylaştırdığını belirtmiştir. Ancak dilbilgisi gibi alanlardaki farklılıkların bazı zorluklar yarattığı da ifade edilmiştir.

Olumlu Katkılar:

“*Türkçe’de Arapça kökenli kelimeler olması kolaylık sağlıyor.*” (Katılımcı 17)

“*Ortak kelimeler farkına varmak.*” (Katılımcı 25)

Zorluklar:

“*Türkçe eklerin ve kelimelerin sondan çekimlenmesi zorlayıcı.*” (Katılımcı 25)

“*Dil bilgisi öğrenmenin kültürle hiçbir alakası yoktu.*” (Katılımcı 18)

Görüşme Sorusu 5: Kültürel Ortak Noktalar, Dil Öğrenim Sürecinde Etkilediği Alanlar

Kelime dağarcığı edinimi, kültürel ortaklıkların en fazla etkili olduğu alanlardan biri olarak öne çıkmıştır. Bunun yanı sıra sosyal ve kültürel etkileşimler, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmede önemli rol oynamıştır.

Örnekler:

“*Eşimin aile ziyaretlerinde akrabalarının Türkçe konuşması.*” (Katılımcı 1)

“*Türk toplumu ile kaynaşmak ve Türk arkadaşlıklar kurmak.*” (Katılımcı 19)

Bu bulgular, kültürel ortak noktaların D2 Türkçe öğreniminde hem kolaylaştırıcı hem de zorlaştırıcı etkilerinin olduğunu göstermekte ve öğreniminde kültür entegrasyonunun önemini vurgulamaktadır.

Bu çalışmanın Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin dil öğrenme sürecinde kültürel etkileri inceleyen bulguları, kültürel benzerlikler ve farklılıklar ile dil edinimi arasındaki etkileşim hakkında önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, alan yazında ele alınan çalışmalarla paralellik göstermekte ve bu çalışmaları daha da genişletmektedir.

Bu çalışmada katılımcılar, kültürü hem somut unsurlar (örneğin, yemek, kıyafet ve gelenekler) hem de somut olmayan kültürel miras öğeleri (örneğin, inançlar, normlar ve değerler) üzerinden tanımlamışlardır. Bu sonuçlar, Bayyurt (2011) tarafından vurgulanan, kültürün dinamik ve çok boyutlu bir yapı olduğu yönündeki tanımlamalarla örtüşmektedir. Katılımcıların tanımlamaları ayrıca Jiang'ın (2000) kültürü dilin “kanı” olarak ifade eden bakış açısını desteklemekte ve kültürün kimlik ve iletişimdeki temel rolünü ortaya koymaktadır. Çalışmada kültürel çerçevenin Türk kimliğini anlamada bir köprü işlevi gördüğü de belirtilmiştir; bu bulgu, Kramsch'ın (2013) kültürü bir söylem olarak tanımlayan yaklaşımı ile paraleldir. Ayrıca Öztürk (2013)'ün ifade ettiği, insanın sahip olduğu değerleri kullandığı dilden yola çıkarak tespit etmenin mümkün olması da bu savı destekler mahiyettedir.

Katılımcılar, kendi kültürleri ile Türk kültürü arasında özellikle misafirperverlik, aileye saygı ve dini uygulamalar (örneğin, Ramazan ve Kurban Bayramı) gibi değerlerin ortak olduğunu ifade etmişlerdir. Bu benzerliklerin, dil öğrenim sürecine adaptasyonu kolaylaştırdığı gözlemlenmiştir. Bu bulgular, Sarıçoban ve Çalışkan'ın (2011) çalışmasıyla örtüşmektedir. Sarıçoban ve Çalışkan, kültürel bilginin dil öğrenimini desteklediğini ve bu bilgilerin öğrenciler tarafından özellikle iletişimsel bağlamda değerli bulunduğunu belirtmiştir. Ayrıca, Durmuş'un (2019) çalışmasında vurguladığı gibi, kültürel öğelerin öğrenim materyallerine entegre edilmesi öğrencilerin motivasyonunu artırmakta ve hedef dile olan bağlılıklarını güçlendirmektedir.

Katılımcılar, Türk kültüründeki sosyal normlar, dilsel yapı ve giyim tarzı gibi unsurların kendi kültürlerinden farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Bu durumun öğrenme sürecinde zaman zaman engel oluşturduğu ifade edilmiştir. Özellikle, Türkçedeki eklemeli dil yapısının zorlayıcı olduğu görülmüştür. Bu bulgular, Amuzie ve Winke'nin (2009) öğrenci inançlarının hedef kültürle etkileşim yoluyla değiştiğini ve bu etkileşimlerin öğrenim süreçlerini yeniden şekillendirdiğini vurgulayan çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca, bu tür kültürel farkındalıkların, öğrencilerin beklentilerini yeniden değerlendirmesine ve öğrenme stratejilerini geliştirmesine yol açabileceği belirtilmiştir.

Çalışmada, kültürel benzerliklerin özellikle kelime öğrenimi üzerinde önemli bir etkisi olduğu ortaya konulmuştur. Arapça kökenli kelimelerin Türkçe öğrenimini kolaylaştırdığı ancak dilbilgisi gibi daha yapısal alanlarda bazı zorlukların yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, Genç ve Bada'nın (2005) kültürel farkındalık yaratmanın dil öğrenimini zenginleştirdiğine dair bulgularıyla uyumludur. Ayrıca katılımcılar, Türk kültürü ile sosyal etkileşimlerin konuşma ve dinleme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu

sonuç, Sarıçoban ve Çalışkan'ın (2011) kültürel unsurların erken dil öğreniminde entegrasyonunun etkili olduğuna dair bulgularıyla da örtüşmektedir.

Katılımcılar, Türk kültürünü öğrenmenin Türkçe öğrenmeye karşı tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ve onları daha motive bir şekilde öğrenmeye teşvik ettiğini ifade etmişlerdir. Bu bulgular, kültürün dil öğrenme sürecinde yalnızca bir araç değil aynı zamanda motivasyonel bir unsur olarak da işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu tema, Cushner ve Chang'ın (2015) kültürel farkındalığın bireylerin kültürel bağlamlara uygun davranış geliştirme becerilerini artırdığına dair bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmada ortaya konan bulgular ışığında ise kültürün dil öğrenme sürecindeki öneminin bir kez daha ortaya çıktığı değerlendirilebilir. Kültürel benzerliklerin öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkisi, kültürel farkındalıkların dil öğrenme motivasyonunu artırması ve kültürel farklılıkların getirdiği zorlukların öğrenme stratejileri üzerinde etkili olması, kültür ve dil arasındaki dinamik ilişkinin önemini vurgulamaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma, D2 Türkçe öğrenme sürecinde kültürün rolünü irdelemekte ve kültürel benzerlikler, farklılıklar ile dil edinimi arasındaki karmaşık ilişkiye ışık tutmayı amaçlamaktadır. Bulgular ve bulgulardan hareketle yapılan analizler, kültürün öğrencilerin hedef kimliği anlama sürecinde bir köprü vazifesi gördüğünü ve Türkçe öğrenimine yönelik olumlu tutumlar geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Misafirperverlik, aileye saygı ve dini uygulamalar gibi değerlerdeki kültürel benzerliklerin öğrencilerin hedef dile adaptasyonunu kolaylaştırdığı ve kültürel aşinalığın -özellikle kelime öğrenimi ve iletişimsel beceriler üzerinde- olumlu etkiler oluşturduğu görülmüştür. Buna karşın toplumsal normlar, dilsel yapılar ve giyim tarzı gibi kültürel farklılıkların, öğrenme sürecinde zaman zaman zorluklara yol açabildiği de saptanmıştır. Ancak bu farklılıkların, öğrencilerin stratejilerini geliştirmesini ve öğrenme yaklaşımlarını yeniden şekillendirmesini de sağlayarak farklı bir gelişim alanı oluşturduğu söylenebilir.

Çalışmanın bulguları, literatürde yer alan bahsi geçen diğer kaynakların da öngördüğü üzere kültürel unsurların dil öğrenme sürecine dâhil edilmesinin önemini teyid etmiştir. Araştırma kapsamında literatürdeki verilerden farklı olarak öğretim metotlarına dair birtakım önerilerin getirilmesine de çalışılmıştır. Bu doğrultuda ortaya çıkan bulgulara dayanarak pedagojik bakımdan şu önerilerde bulunulabilir: D2 öğretmenleri, öğretim materyallerine hem ortak hem de farklı kültürel unsurları dâhil edebilirler. Derslerde yemek, kıyafet ve bayramlar gibi somut unsurların yanı sıra inançlar, normlar ve sosyal değerler gibi somut olmayan unsurlar da ele alınabilir. Bu unsurlara yer verilmesinin, kültürün farklı pek çok şubesinin bulunduğu da bir farkındalığı da ortaya çıkarabileceği ifade edilebilir. Ayrıca sınıfta kültürel farkındalığı artıracak etkinlikler düzenlenebilir. Kültürel benzerlik ve farklılıkların tartışılması, kültürel normlarla ilgili canlandırma çalışmalarının yapılması ve öğrencilerin kendi kültürleri ile hedef kültürü karşılaştırdığı grup projelerinin icra edilmesi, öğrencilerin motivasyonunu ve kültürel farkındalığını geliştirebilir. Türkçenin eklemeli yapısının zorlayıcı olması göz önünde bulundurularak dilbilgisi öğretiminin kültürel bağlam içinde sunulmasının faydalı olacağı da öne sürülebilir. Örneğin, Türk gelenekleri veya örfüyle ilgili cümleler üzerinden dilbilgisi

öğretimi, öğrenmeyi daha anlamlı ve ilgi çekici hale getirebilir. Son olarak, ana dili konuşucularıyla etkileşim ya da özgün kültürel uygulamaları yansıtan çoklu ortam kaynaklarının kullanımıyla öğrencilere kültürlerarası iletişim kurma fırsatları sunulabilir.

Çalışmanın sınırlılıklarına dayanarak ileride yapılacak çalışmalarda daha fazla araştırmayı gerektiren alanların da mevcut olduğunu ifade etmek gerekir. Gelecekteki çalışmalar, farklı dil ve kültürel geçmişe sahip öğrencileri kapsayacak şekilde genişletilebilir. Böylece farklı kültürel bağlamların D2 Türkçe öğrenimi üzerindeki etkisi daha kapsamlı bir şekilde incelenebilir. Kültürel farkındalık ve maruziyetin zamanla nasıl değiştiğini ve bu değişimlerin dil yeterliliği ve tutumlar üzerindeki etkisini incelemek için boylamsal bir yaklaşım kullanılabilir. Benzer kültürel çerçevelere sahip diğer dillerin öğrencileriyle karşılaştırmalı çalışmalar yapmak, kültürel yakınlığın dil edinimi üzerindeki rolüne dair önemli bilgiler sunabilir. Açık uçlu sorulardan elde edilen nitel verilerin kullanıldığı bu çalışma, ileride yapılabilecek araştırmalar, anketler veya deneysel tasarımlar gibi nicel yöntemler kullanarak belirli kültürel unsurların dil öğrenme sonuçlarına olan etkisi ile ilgili tamamlayıcı bir veri seti ortaya koymuştur. Öğrencilerin kültürel unsurlara ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışmanın dışında D2 öğrencilerinin kültürel unsurları öğretime dâhil etme konusundaki tutumları, stratejileri ve karşılaştıkları zorluklar da incelenebilir. Bu tür bir araştırmanın, çalışmada günyüzüne çıkarılan öğrenci görüşleriyle birleştirildiğinde öğrenme sürecine dair bütüncül bir bakış açısı kazandırabileceği öne sürülebilir.

Kaynakça

- Amuzie, G. L. & Winke, P. (2009). Changes in language learning beliefs as a result of study abroad. *System*, 37(3), 366-379. <https://doi.org/10.1016/j.system.2009.02.011>
- Bayyurt, Y. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür kavramı ve sınıf ortamına yansması. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.) *Yabancılar Türkçe öğretimi: Politika, yöntem ve beceriler* içinde (s. 25-38). Anı Yayıncılık.
- Boylu, E. (2014). Dil-Kültür ilişkisi ve İran'da Türkçe öğretimine etkisi. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(4), 19-28.
- Boylu, E. ve Başar, U. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin kültürel boyutu: Türkçe kalıp sözlerin Farslara öğretimi. *TÜBAR XLIII*, 31-52.
- Chavez, M. (2007). Students' and teachers' assessments of the need for accuracy in the oral production of German as a foreign language. *The Modern Language Journal*, 91(4), 537-563.
- Cushner, K. & Chang, S. (2015). Developing intercultural competence through overseas student teaching: checking our assumptions, *Intercultural Education*, 26(3), 165-178, DOI: 10.1080/14675986.2015.1040326
- Demir, A. ve Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 30, 51-72.

- Diab, R. L. (2006). University students' beliefs about learning English and French in Lebanon. *System*, 34(1), 80–96.
- Durmuş, M. (2019). Kültürel içeriklerin belirlenmesi ve sunumunda yeterlilik. *Dil öğretiminde öğretici yeterlilikleri ve pedagojik muhakeme becerisi* içinde (s. 51-74). Grafiker Yayınları.
- Genç, B. & Bada, E. (2005). Culture in language learning and teaching. *The Reading Matrix: An International Online Journal*, 5(1), 73-84.
- Horwitz, K. (1988). The beliefs about language learning of beginning university foreign language students. *The Modern Language Journal*, 72(3), 283–294.
- Horwitz, K. (1999). Cultural and situational influences on foreign language learners' beliefs about language learning: A review of ballı studies. *System*, 27(4), 557–576.
- Jiang, W. (2000). The relationship between culture and language. *ELT Journal*, 54(4), 328-334.
- Kalenderoğlu, İ. ve Çekici, Y. E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B2 düzeyinde Türk filmleriyle kültür aktarımı: Neşeli Günler örneği. *ULUTURKAD*, 2(2), 47-57.
- Kern, R.G. (1995). Students' and teachers' beliefs about language learning. *Foreign Language Annals*, 28, 71–91.
- Kramsch, C. (2012). Teaching culture and intercultural competence. In C. A. Chapelle. (Ed.), *The encyclopedia of applied linguistics*. Blackwell Publishing Ltd. <https://doi.org/10.1002/9781405198431.wbeal1153>
- Kramsh, C. (2013). Culture in foreign language teaching. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 1(1), 57-78.
- Lou, N. M. & Noels, K. A. (2017). Measuring language mindsets and modeling their relations with goal orientation and emotional and behavioral responses in failure situations. *The Modern Language Journal*, 101, 214–243.
- Öztürk, H. (2013). Deyimler bağlamında bazı organ adlarının toplum değerleriyle ilişkisi. *Electronic Turkish Studies*, 8(9), 2129-2143.
- Peacock, M. (2001). Pre-service ESL teachers' beliefs about second language learning: A longitudinal study. *System*, 29(2), 177–195.
- Peng, J. (2011). Changes in language learning beliefs during a transition to tertiary study: The mediation of classroom affordances. *System*, 39, 314–324.
- Peng, J. & Woodrow, L. (2010). Willingness to communicate in English: A model in the Chinese EFL classroom context. *Language Learning*, 60, 834–876.
- Sakui, K. & Gaies, S. J. (1999). Investigating Japanese learners' beliefs about language learning. *System*, 27, 473–492.

- Sarıçoban, A. ve Çalışkan, G. (2011). The influence of target culture on language learners. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 7(1), 1-15.
- Sercu, L. (2006). The foreign language and intercultural competence teacher: The acquisition of a new professional identity. *Intercultural Education*, 17(1), 55-72. DOI: 10.1080/14675980500502321
- Seymen, H. ve Tok, M. (2015). İleri düzey yabancı uyruklu öğrencilerin zorlandıkları kültürel dil unsurlarının tespiti ve sınıflandırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(3), 1188-1212
- Tanaka, K. & Ellis, R. (2003). Study-abroad, language proficiency, and learner beliefs about language learning. *JALT Journal* 25(1), 63–83.
- Yaman, H. (2023). Türkçe deyimlerde nezaket ifadeleri. *Gazi Türkiyat*, (33), 131-151.

Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %60

2. yazar katkı oranı: %40

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Etik Beyanı:

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu, “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapılmadığını ve etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarına ait olduğunu beyan ederiz.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Araştırma verilerinin elde edilmesindeki kıymetli katkılarından dolayı Canan KARABULUT NİŞ’e içtenlikle teşekkür ederiz.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu, Tarih:13.02.2024, Oturum: 03, Sayı: 01-36

Veri Kullanılabilirliği Beyanı:

Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı:

Yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan ederiz.

Telif Hakları Beyanı:

Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisinde yayımlanan çalışmalar Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Extended Abstract

The inseparable link between language and culture has long been a topic of discussion in second language acquisition. Jiang (2000) metaphorically describes language as "the flesh of the organism" and culture as "the blood," emphasizing their integral connection. Understanding a language involves not only mastering its grammatical rules but also comprehending the cultural contexts in which it is spoken (Lam, 2004). However, research on the role of cultural elements in Turkish as a foreign/second language (TFL/TSL) teaching remains limited.

Previous studies highlight the importance of cultural components in language teaching. For instance, Demir and Açık (2011) stress the necessity of including cultural elements in textbooks, while Kalenderoğlu and Çekici (2017) investigate the role of Turkish films in cultural transmission. However, studies examining how cultural similarities and differences affect second-language Turkish learners' acquisition processes are insufficient. Understanding how individuals' own cultures influence their language-learning strategies and motivations requires further research.

Kramersch (2012) differentiates between "big C" culture (history, literature, arts) and "small c" culture (daily life, traditions). While big C culture is often integrated into intermediate and advanced language instruction, small c culture is crucial for beginners to facilitate socio-cultural accuracy in language use (Durmuş, 2019). Moreover, intercultural competence has become a key goal in modern language education (Sercu, 2006).

This study employs a qualitative research design, analyzing data collected through an open-ended questionnaire. The participants consist of B1-level Turkish learners at a public education center in Istanbul, selected via purposive sampling. The questionnaire investigates learners' perceptions of culture, comparisons between their native cultures and Turkish culture, the effects of cultural similarities and differences on their language acquisition, and their learning strategies.

The findings indicate that participants associate culture with both tangible (e.g., food, clothing, traditions) and intangible (e.g., values, beliefs) elements. Many participants identify common cultural features between their native cultures and Turkish culture, particularly in hospitality, religious practices, and family values. These similarities facilitate adaptation to the target language environment, aligning with Sarıçoban and Çalışkan's (2011) research on cultural knowledge enhancing language learning.

Conversely, differences in social norms, clothing styles, and linguistic structures occasionally create obstacles. For instance, the agglutinative nature of Turkish presents a challenge for learners from non-agglutinative language backgrounds. These findings are consistent with Amuzie and Winke's (2009) study on how exposure to a target culture reshapes learners' beliefs and strategies.

Cultural similarities primarily aid vocabulary acquisition. Shared linguistic elements, such as Arabic-origin words in Turkish, facilitate learning. However, differences in grammatical structures and communicative norms necessitate additional effort. Furthermore, learners'

exposure to Turkish social and cultural contexts enhances their speaking and listening skills, reinforcing the role of culture in language acquisition (Kramersch, 2012).

The study also highlights how intercultural exposure contributes to learners' self-perception and motivation. Many participants reported that their interactions with Turkish speakers allowed them to develop a deeper understanding of cultural norms, which in turn improved their communication abilities. However, challenges such as differing politeness strategies, humor, and body language were also cited as areas where cultural dissonance created learning barriers.

One notable aspect of the findings is the role of cultural adaptation in shaping learners' long-term language learning attitudes. Participants who expressed a greater appreciation for Turkish cultural aspects were found to be more motivated and engaged in their language-learning journey. This aligns with the argument by Cushner and Chang (2015) that cultural familiarity and intercultural competence significantly influence motivation and engagement in language acquisition.

This study underscores the significance of cultural integration in teaching Turkish as a second language. Cultural similarities ease adaptation, while cultural awareness fosters motivation and engagement. To enhance language instruction, educators should incorporate both shared and distinct cultural elements in their teaching materials. Activities promoting cultural awareness, role-playing cultural norms, and group projects comparing native and target cultures can enhance motivation and learning effectiveness.

Moreover, grammar instruction should be contextualized within cultural themes to make learning more meaningful. Providing learners with opportunities for real-life cultural interactions, such as engaging with native speakers or using authentic multimedia content, can further facilitate cultural and linguistic integration.

Future research could explore the impact of intercultural exposure over time using longitudinal studies. Comparative studies involving learners from culturally diverse backgrounds could offer deeper insights into the role of cultural proximity in language acquisition. Additionally, investigating teachers' perspectives on incorporating cultural elements into language instruction would provide a more comprehensive understanding of effective pedagogical strategies.

Ek 1. Katılımcı Yanıtlarına İlişkin Veriler

Aşağıda yer alan tabloda, araştırma kapsamında yöneltilen 6 soruya katılımcılar tarafından verilen cevaplar, ikinci sütunda veri toplama aracında ifade edilen sıralamaya göre sunulmuştur. 26 katılımcının her biri için de sol sütunda numaralandırma yapılmıştır.

Tablo 1

Katılımcıların Görüşme Sorularına Verdikleri Yanıtlar

Katılımcı	Cevaplar
1	1-Yemek, kıyafet, örf, adet. Türk Yemeği ve Türk Müziği 2-Suriye ile yemek ve dini kültürü benziyor. 3-Ramazan ve Kurban Bayramı çok benziyor. 4-Türkiye’de yaşamak ve eşinin Türk olması. 5-Eşimin aile ziyaretlerinde akrabalarının Türkçe konuşması. 6-Türkçe konuşmayı seviyorum.
2	1-Irk veya milletin medeniyet biçimi türü. 2-Arkadaşlık, yemekler, aile değerleri. 3-Misafirperverlik, saygı, kahve içmek, geç saatlere kadar açık restoran ve kafeler. 4-Arkadaşlarla Türkçe konuşması. 5-Saygı göstermek. 6-Cevap yok.
3	1-Yaşam tarzı, edebiyat, yemek, müzik. 2-Topluluk değerleri, atasözleri. 3-Misafir perverlikleri. 4-Türkçe’de Farsça kelimelerin kullanılması. 5-Cevap yok. 6- Cevap yok.
4	1-Cevap yok. 2-Misafirperverlik, zariflik, erkek egemen toplum benzerliklerden. Türklerin yeni şeyleri zor denemesi, Suriyelilerin daha kolay ve hızlı yeni şeyler denemesi farklılıklardan. 3-Naziklik, açık kalplilik, insanlara ve aiele değeri vermek. 4-Hiçbiri. 5-Sen/Siz gibi saygı hitapları. 6-Hayır.
5	1-İnsanların bakış açıları ve davranışları. 2-Türk Kültürü ile İran Kültürü benzerliği. 3-Cenaze işleri, düğün ve nikah, 18 yaşından sonra aileyle yaşamak benzerliklerden. 4-Cevap yok. 5-Aynı kelimelerin aynı anlama gelmesi.
6	1-Değer, inanç, norm, sanat, dil, gelenek, ritüel, yaşam tarzı. 2-Yetersiz cevap. Cevap: Evet. 3.1-Benzerlikler: Misafirperverlik, ikramlarda bulunma, hoşgörü, yemekler, aile değerleri. 3.2-Farklılıklar: Dil, coğrafya, etnik çeşitlilik, mimari ve sanat. 4-Tüm kültürel ortak noktalar. 5-Cevap yok. 6-Türk dili 6000’den fazla Arapça kelime içerir.
7	1-Tarih, edebiyat ve medeniyet. 2-Aynı din ve komşu ülkeler olması. 3- Yetersiz cevap. Cevap: Evet. 4- Edebiyat, müzik, filmler ve yemek. 5-Türk mutfağını öğrenmek istediğimde. 6-Cevap yok
8	1-Bilim, gelenekler ve gelişme. 2-Karşılaştırma yapmak mümkün değil... ...En önemli şey kültürlere ve geleneklere saygı duymaktır. 3-Cevap yok.

	4-Cevap yok. 5-Cevap yok. 6-Cevap yok.
9	1-İlim, tarih, sosyal ve toplumsal gelişme. 2-Dilimizi her yerde kullanabiliyoruz ama Türkçe sadece Türkiye’de ve çevresinde biliniyor. 3-Çanakkale Savaşında iki ülkeden de kayıplar olmuştur. 4-Türkiye’de yaşadığım için Türkçe öğrenmek zorundayım. Yeni ilişkiler kurmak. Yeni bir dil öğrenme isteği. 5-Türklerle iletişim kurmak ve çocuğunun eğitim hayatındaki sorunları öğretmenleri ile konuşabilmek. 6-Teşekkürler çünkü bize öğretiyorsunuz.
13	1-Kültürden bahsedilmiş. 2-Dil, yemek, misafirperverlik. 3-Geleneksel kıyafetlerin farklılığı. Fas’ta, djellaba ve kaftan Türkiye’de, şalvar ve fes 4-Türkçe’de Arapça kökenli kelimeler olması. 5-Kelime bilgisi, dilbilgisi, konuşm ve iletişim. 6-Cevap yok.
14	1-Halk, din, dil, sanat, tarih. 2-Atasözleri, baharatlar ve yemekler. 3-Erzak, iklim, din, insanların düşünce yapısı. 4-İnsanların düşünceleri 5-İyi anlamak. 6-Kültürlerimiz çok yakın ama biz tüm baskılara rağmen iyi ilerledik.
15	1-Adetler, alışkanlıklar, müzikler. 2-İki ülkenin de geçmişten bugüne yaşadıklarından ötürü ortak bir kültüre sahibiz. 3-İran Türkü olduğum için ana dilim Türkçe bu yüzden birçok ortak kültürler oldukça çok. 4-Türkçe’de farsça kelimeler olması. 5-Yeni kelimeler öğrenmek, cümlenin öğelerini öğrenmek, yazmak ve konuşmak etkili oluyor.
16	1-Düğün, yemekler, görüşme(?) 2-Düğün, kına ve nişan benzer. 3-Evlilik organizasyonu, bayram ziyaretleri. 4-Cevap yok. 5-Cevap yok. 6-Türklerin bayramlaşmasında küçüklerin büyüklerin öpmesini çok seviyorum. Bizde bu kültür yok.
17	1-Yemek, içecek, dans, gelenek ve görenek. 2-Türklerin eve ayakkabıyla girmemesi, geldiğimiz yerde girilmesi. 3-Damat gösterisi, misafirperverlik, akraba ziyaretleri, dayanışma ve yardımlaşma. 4-Türlere Türkçe konuşmak iyi bir fayda sağlıyor. 5-Türkçedeki bazı kelimelerin Arapçayla benzer oluşu kolaylık sağlıyor. 6-Türkçe çok güzel bir dildir. Onu öğrenmek için bence çevremizi de Türkleştirmemiz gerekiyor yani Türk arkadaşlıklar, Türk kültürünü öğrenmek, ders almak gibi şeylerle Türkçeyi daha kolay ve eğlenceli bir şekilde öğrenebiliriz.
18	1-Örf, adet, gelenek, görenek. 2-Dini yönden kıyaslanabilir. 3-Dini bayramlar, Nevruz Bayramı, düğün ve kız isteme gibi. 4- 3. cevaptakiler çok az yardımcı oldu. 5-Dil bilgisi öğrenmenin kültürle hiçbir alakası yoktu. 6-Kolaylıklar dilerim umarım faydalı olmuştur.
19	1-Birçok farklı bağlamda kullanılabilir ve kişiden kişiye değişen çağrışımlara sahip olabilir. 2-Yaşlılara saygı duymak, misafirperverlik ve cömertlik. 3-Tarihi, coğrafi ve kültürel alışverişin etkilerinin bir sonucu olarak Süryaniler ve Türkler arasında gelenek ve göreneklerde bazı bağlantılar vardır. 4-Türk toplumuyla kaynaşmak ve Türk arkadaşlıklar kurmak. 5-Türkçe’de aynı anlamda olan Arapça kelimeler olması. 6-Cevap yok.
20	1-Dil, yemek, alışkanlıklar, dans ve şarkılar.

	<p>2-Birbirine çok yakın. 3-Yemekler ve dil ortak yönlerinden. 4-Türkçe'de birçok Arapça kelime olması. 5-Başlangıçta. 6-Hayır.</p>
21	<p>1-Davranışlar, büyük aile bireylerinden öğrendiklerini uygulamak ve aktarmak. 2-İran ve Türk kültürü bazı durumlarda yakın olabilir. 3-Misafirperverlik, deyimler, din ve davranışların bazıları aynı. 4-Din ortaklığı. Çünkü davranışları ve cümleleri daha kolay anlayabilirim. 5-Cevap yok. 6-Cevap yok.</p>
22	<p>1-Toplumsal ve bireysel okuryazarlık. Bireylerin ailesine, arkadaşlarına ve topluma karşı davranışı. 2-Evet, önemli olan ne kadar benzer olduklarıdır. 3-Din, dini gelenek ve görenekler, misafirperverlik, yemekler aynı. 4-Halka açık toplantı, kutlama ve katılım, yabancılarla sohbet etmesi, onları tartışmalara sokması ile Türk dilinin gelişmesine katkı sağlar. 5-Cevap yok. 6-Cevap yok.</p>
23	<p>1-Din, yemek. 2-Evet 3-İbadet, dua ve Ramazan bayramının benzerliği. 4-Olumlu. Çorbayla yemeği sofranın temel yemeğidir. Bizim için ise ana yemek temel yemektir. 5-Türkçe'de birçok Arapça kelime olması. 6-Hayır.</p>
24	<p>1-Kültürümüzü atalarımızdan öğreniriz. Örf, adet, gelenek. 2-Türkiye'de hemen hemen herkes sigara içer, İran'da daha az içilir. Türkler çok fazla argo söz kullanır. Türkiye'deki okullar karmayken İran'da kız ve erkek öğrenciler farklı okullarda eğitim alır. 3-Yemek kültürü benzer. 4-Cevap yok. 5-Pratik yapın ve tekrarlayın. 6-Türkler çok sinirliler. Biraz sakin olmaları lazım.</p>
25	<p>1-Aynı dil ve vatani paylaşan insanların ortak değerleridir. 2-Misafirperverlik iki kültürde de vardır. Türklerin giyimi daha modern. Ortak kelimeler. 3-Tarih ve din. 4-Ortak kelime kullanımını. Coğrafi olarak komşu olmak. Türkçe eklerin ve kelimelerin sondan çekimlenmesi zorlayıcı. 5-Konuşurken ve dinlerken. Türklerle konuşurken ortak kelimelerin farkına varmak.</p>
26	<p>1-Toplumsal gelişme sürecinde oluşan bütün maddi manevi değerler. 2-Türkiye'deki kültür, Türkiye'yi takip eden medeniyetlere karışmıştır. Türk kültürü, İslam kültüründen birçok benzerlik göstermektedir. 3-Yemek, giyim. 4-Yerinden edilmek olumsuz, aynı yerde yaşamak ve Suriyelilerin kaderini paylaşmak(?) 5-Cevap yok. 6-Ekleme istemiyor.</p>
